

(המשך מעמוד 17)

מיד עם היוולדו אתם צריכים לקחת אותו. אסור לה לראות אותו. הוא חזר והסביר כמה פעמים כי אם תראה אותו האם, לא תוותר עליי. אז למה תעשו זאת? היתה זאת שאלה קשה במקצת. השתקנו. הוא עישן סיגריה ואני הסתכלתי בעשן. הוא נראה מעוצבן. לא טוב, לא טוב! הפליט לבסוף, ספק אל עצמו ספק אלי. כמה אתם רוצים? חורתי על שאלתי כמה פעמים, עד אשר תפס את משמעותה.

אנו רוצים 880 ל"י, הסכום שעולה לנו לנסוע לצרפת. אנחנו רוצים לעזור. אין עבודה, אין כסף. אולי במחיר הילד נוכל לעזור. הוא קם לאות שהשיחה נגמרה. אם תרצה, אוכל להביא את אשתי ועוד פעם נדבר. ראיתי שאין טעם להמשיך בצורה זו. סיפרתי שאני עיתונאי. ברגע שראה כי איני רוצה לקנות את ילדו, נהיה ירידותי. גם אשתו הופיעה, ופניה כבר לא היו ועומית. ניכר היה כי קוני ילדה אינם רצויים.

כך הגענו

יסר משה חרדי: נולדתי לפני 36 שנה בעיר תוניס, לאבא היה בית'מלאכה לתפירת נעליים. הלכתי לבית'ספר אליאנו ולמרת'י שם עשר כיתות. אחרי'ך עברתי במחברת אוניות, ובערב למרתי הנהלת'חשבונות. כשבי 1937 החל חוסר'העבודה הגדול, פוטר תי. הלכתי לאבי ועזרתי לו בתפירת נעליים. ב'1940 התגייסתי לחיל הים הצרפתי, עד שנשלחנו הביתה עם כניעתו של מרשל פטן.

לפתע התחלתי לחשוב גם אני על ישראל. כבר ביקרתי בה פעמים מספר, במילחמת'העולם השניה. החלטתי ש'נעלה. כולם סיפרו שטוב שם. איש אחד מהסוכנות סיפר לי, כי אוכל לפתוח בארץ בית'מלאכה לתפירת נעליים. היו עמינו 26 ארגונים — כל המכונות הדרושות לבית'מלאכה.

עלינו ארצה, לא היה לנו אף אחד. האיש מהסוכנות הבטיח שמיר יעזרו לנו להקים את בית'המלאכה, אבל לא היה אף אחד. היה זמן של קיצוב, ולא היה עור. ראיתי שרק בעלי קשרים ופרוטקציה יכולים להשיג עור, אז מכרתי את כל המכונות וקניתי מכר נית'מאש משומשת מעורפי הצבא הב'ריטי.

בעירו של אברהם אבינו

תישבנו בבאר'שבע. קר בלנו גם שיכון יפה, כי באנו בין הראשונים. מכונית'המשא לא היתה טובה: תמיד צרות, תמיד תיקונים. לא



הוא היה חכם ונבון, ואני הייתי חסידתו. הוא היה חכם ונבון, ואני הייתי חסידתו. הוא היה חכם ונבון, ואני הייתי חסידתו.

מינוק זמכירה

מאת שרונה הרדי... מינוק זמכירה... מינוק זמכירה... מינוק זמכירה...



הוא היה חכם ונבון, ואני הייתי חסידתו. הוא היה חכם ונבון, ואני הייתי חסידתו. הוא היה חכם ונבון, ואני הייתי חסידתו.

הוא היה חכם ונבון, ואני הייתי חסידתו. הוא היה חכם ונבון, ואני הייתי חסידתו. הוא היה חכם ונבון, ואני הייתי חסידתו.

הבתה המקורית של 'העולם הזה': (26.4.56)

תמליצי עלי לראיון עם נשיא הסדיוה...

לשם. הם פתחו שם בית'מלאכה לת'פירת נעליים, וגם לי ישיגו עבודה במיקצוע. אולי יהיה לי גם כן פעם בית'מלאכה ויהיה לנו יותר טוב. ארון, אתה כותב, כתוב. לי כבר לא יעזור, אנחנו עוזבים. אבל בכל זאת כתוב, אולי יעזור לאחרים. כי חבל, חבל. שוב פניתי לקיבוצים, אבל אף אחד לא רצה אותנו. ב'ניגוריון אמר שמי שהיו לו הרבה ילדים ממלא חובה לאומית. אבל הוא לא התכוון אלינו, כנראה.

כשלא היה לי טוב רציתי להיכנס למפא"י. אמרו לי: אתה כבר שבע שנים בארץ, עד עכשיו לא היית במפא"י, למה לא נכנסת אלינו לפני זה? לא קיבלו אותי.

מדוע אינך נוסע?

לכתי במעם הראשונה בחיים שלי לעזרה סוציאלית. לא רציתי כסף. אני לא איש בשביל לקחת כסף, אני יודע לעבוד. אבל רציתי שיעזור לי למצוא פרנסה. שמעתי שיתפתחו חנויות בשכונ החדש, חשבתי — אולי מחנות יש פרנסה יותר טובה. אמרו לי שאין — אין בשבילי כלום.

אמרתי לאשה שעברה שם: תמליצי עלי לראיון עם נשיא המדינה, אספר לו מה שקרה לי במשך כל הזמן — הוא יבין ויעזור. היא לא המליצה, היא רק אמרה לי: למה לך כל זה? אם אתה יכול לנסוע לצרפת — אז למה שלא תיסע?

לא הלכתי אליה יותר. היה מספיק. הלכתי הביתה ואמרתי לאשתי: רי. כלום. קיבוצ לא רואה אותי, בעזרה סוציאלית לא עוזרים לי. אז מה? ליל'דים לא יהיו כאן סיכויים.

הלכתי לקונסוליה הצרפתית, סידרו לנו תיכף היתרי'כניסה לצרפת. הלכתי גם לעלית'הנוער, הסכימו לקבל את אסתר לקיבוץ.

אני ארוויח קצת כסף בצרפת, ואז שוב נחזור. אני אוהב את הארץ ואני משאיר פה שתי בנות. אבל בצרפת יש קרן להורים שיש להם הרבה ילדים, יעזרו לנו. עבור כל ילד מקבלים 10 אלפים פרנקים. יעזרו ואז נוכל להתק'דם. כשנחזור נהיה יותר הזריים.

גם עכשיו, אילו היה קיבוץ מוכן לקבל אותנו, אז לא ניסע. אני אעבוד כמו חמור, אני אעבוד קשה, כי אני אוהב את הארץ, אתה מבין?

לא קל למכור ילד

משך כל השיחה, לא יכולתי להחליט את מי ביקש משה חרדי לשכנע: אותי או את עצמו. נראה היה כי עדיין לא השלים עם הרעיון של מכירת בנו.

כי לא קל למכור ילד — אפילו תמורת כרטיס'נסיעה לחיים חדשים.

ואחרי'ך קיבלתי 150-170 ל"י בחודש. זה לא הרבה ולא היה מספיק כסף. הבת הבכורה שימחה נמצאת בק"י בוך בית'קמה. שלחו אותה לשם לפני כמה שנים מעלית'הנוער.

עשייתי שיגעון

ע'בדתי כמו חמור. אשתי בבית אמרה: אי'אפשר לחיות ככה. ליל'דים אין עתיד, מה יהיה הבכורה לומדת טוב בקיבוץ, אסתר, השניה — הכי טובה בכיתתה, גם השאר תלמידים טובים. אבל מה יהיה אם אין לנו כסף? כמעת השגענתי. רציתי שלילדים שלי יהיה טוב — ואשתי אמרה: לא טוב לילדים. אנחנו גרים במעברה. היל'דים משחקים בלי'כלוך. אין לנו אפילו מיקלחת. בכל המעברה אין מיקלחת, ובית'השימוש במרחק 400 מטרים מהבית. אשתי אמרה: מה יהיה, ככה תמיד לחיות? התעצבנתי. אפילו התי'עצבנתי מאוד. לא ידעתי מה יהיה. לפני כחודשיים עשיתי שיגעון. לא הייתי מכוסט מהעבודה שלי, התפי'טרתי.

מיכתבים מפאריס

ב'יתיים אני מקבל מיכתבים מפאריס. המישפחה שלי עברה

הם אמרו: רק ארבעה ילדים מקבלים, שיבעה לא. שוב חזרתי לעבוד במע"צ, ושוב בקיבוצים אחרים. הייתי שקור צים של איחוד הקיבוצים, השומר הצעיר והקיבוץ המאוחד. לא איכפת לי, אני לא יודע פוליטיקה. אבל היו לנו יותר מדי ילדים.

אנו הולכים למושב

ל'כנו למושב. חיסלנו את השייכון שלנו וקיבלנו משק בשד'ר. היה לנו טוב שם. אני אוהב חקל'נות. גם אשתי אוהבת. בחזרתי שם לוועד והייתי אפילו אחראי לביטחון. אבל אשתי לא ישנה בלי'לות. היו באים כל שבוע מסתננים. ברוך השם לא עשו רבר, אבל אשתי פחדה לילדים, לא ישנה בלי'לות. אחרי שנה עזבנו. היה לי כל'יכך חבל. אני אוהב את הארץ ואת הארמון.

עברנו למיגרל אשקלון. זה היה לפי'ני שנתיים. קיבלנו צריף במעברה. קני'נו אותו ב'100 ל"י מאחד שעוב. כבר לא נשאר לנו כל כסף, הכל הלך. תחילה עברתי בעבודות ארעיות. אחרי'ך הייתי שוב מחוסר'עבודה. אחרי'ך אמרו: יש עבודה ב'יוב'נ'וד. הלכתי לעבוד שם. עברתי כרולן. עברתי קשה. הייתי עובד שעות נוספות ושבתות

Advertisement for 'Kasaf Gadol' (Great Discount) featuring stacks of 100 and 50 Israeli Lira banknotes. The main headline reads 'Kasaf Gadol Enl haMakom' and '6,800,000 ש"ח'. A large number '111,111' is prominently displayed. Text at the bottom right states: 'איפה הכסף הגדול? כאן הכסף הגדול ב'חיש'גוד '111,111' יש פרסים עכשיו ב'חיש'גוד '111,111' יש פרסים ביותר מ'6,800,000 ש"ח.' A logo with a star and crescent is visible in the bottom left corner.